

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 064 104/98-5022

Signatura: af4cs101

Inspektorát č 06

Okresní pracoviště Most

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola / školské zařízení: Základní škola Hora Svaté Kateřiny, nám. Pionýrů 1 okr. Most

nám. Pionýrů/1 435 46 Hora Svaté Kateřiny

IZO: 116 700 866

Ředitel školy / zařízení: Mgr. Petr Kratochvíl

Zřizovatel: Obec Hora Svaté Kateřiny

Příslušný školský úřad: ŠÚ Most

Termín inspekce: 20. - 21. října 1998

Inspektoři: Mgr. Erika Bednárová

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.): Řízení školy

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Zařazení do sítě škol, celoroční plán pro školní rok 1998/99, záznamy z pedagogických rad, výroční zpráva školy, povinná dokumentace školy a školní družiny, dokumentace integrovaných žáků

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Celkově

V letošním školním roce se v 9 třídách vzdělává celkem 112 žáků. Nejvíce žáků je z dětského domova v Hoře Svaté Kateřiny a dojíždějících. Průměrný počet ve třídě činí 12,4 žáci. Škole byla MŠMT ČR udělena výjimka na tento počet žáků. Škola není v právním subjektu.

1. Koncepční záměry. Plánování výchovně vzdělávacího procesu

Koncepce školy je jasná a srozumitelná, neboť vychází především z demografického složení oblasti a velmi stížených životních podmínek (horská, dopravně nedostupná oblast), kdy škola nejen žáky vzdělává, ale zároveň se snaží uspokojit potřeby žáků v oblastech duchovních. Škola „supluje“ zájmové útvary, které městským žákům umožňuje DDM nebo LŠU.

Z této koncepce dlouhodobého rozvoje, který byl akceptován všemi zainteresovanými stranami, vychází celoroční plán školy (obsahuje pedagogickou, kontrolní a hospitační činnost, součástí je i časový harmonogram všech plánovaných akcí s uvedením konkrétní osoby, která za splnění zodpovídá). Celoroční plán se upřesňuje v měsíčních plánech, které jsou spíše informacemi pro učitele, jednak o plánovaných kontrolních činnostech a dále o chystaných akcích v daném měsíci. Plánované akce jsou vedením školy sledovány a 1x za měsíc vyhodnocovány na provozních poradách.

Pedagogické rady se oficiálně konají 5x do roka. Kromě toho se další rady uskutečňují v naléhavých případech (konání komisionálního přezkoušení žáků ap.). Zápisy z tohoto poradního orgánu ředitele školy jsou přehledné, mají vypovídající hodnotu se stanovenými závěry.

Provozní porady mají svůj řád, řeší se zde zásadní pedagogické otázky.

Plánování je systematické, součástí je jasná celková koncepce školy, plány jsou sledovány, analyzovány a hodnoceny. Realizace odpovídá cílům.

V této části lze školu hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

2. Plnění učebních plánů a učebních osnov, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Žáci ve všech ročnících jsou vzděláváni podle učebního dokumentu čj. 16 847/96-2 Základní škola. Realizace učebního plánu je v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem, učební plán a učební osnovy jsou průběžně plněny. Všichni vyučující si zpracovali časové a tématické plány pro jednotlivé předměty

V letošním školním roce se zde vzdělává 12 integrovaných žáků, na které škola požaduje zvýšený finanční normativ. Jedná se převážně o žáky s vývojovými poruchami učení - dyslexie, dysgrafie a dysortografie. Jeden žák má smyslové postižení. Všichni mají zpracovány individuální vzdělávací plány. Na zpracování se podílela na I. stupni učitelka, která se zúčastňuje školení pro dyslektické asistenty a na II. stupni pak učitelé českého jazyka. Žádný z učitelů není speciální pedagog, škola při zpracování nevyužila možnosti spolupráce s odborníky z PPP v Mostě. V péči o integrované žáky lze kladně hodnotit malý počet žáků ve všech ročnících.

Schválený učební dokument čj. 16 847/96-2 je průběžně plněn v celém rozsahu. 12 integrovaných žáků má vypracován individuální vzdělávací program, na jehož tvorbě se však nepodílel žádný speciální pedagog ani odborníci z PPP. Předpokladem pro úspěšnou práci s těmito žáky je i nízký počet žáků ve třídách.

Tuto část inspekce lze hodnotit jako průměrnou.

3. Odborné a pedagogické řízení

3.1 Organizační struktura

Organizace školy má stanovena přesná pravidla fungování z hlediska norem, popisu činností a instrukcí. Řídící pokyny jsou jednoznačné, odráží se v nich promyšlenost a zároveň demokratičnost ředitele školy.

Funkci ředitele, který byl jmenován na základě konkurzního řízení, vykonává odborně a pedagogicky způsobilý pedagog. O své kompetence se dělí se svou zástupkyní, která nemá požadované vzdělání. Z organizačního řádu vyplývá, že vedení školy adresně deleguje kompetence na jednotlivé pracovníky (správcovství kabinetů, sklad učebnic ap.). Na škole nejsou kromě pedagogické rady zřízeny další poradní nebo metodické orgány, především z důvodů malého pedagogického sboru, který se pravidelně setkává v jedné sborovně a kde probíhají dennodenní neformální porady.

V pedagogickém sboru vládne přátelská, klidná atmosféra založená na respektování všech zaměstnanců školy. Ředitel má ve sborovně svůj stůl a jen velmi málo času tráví v ředitelně.

Řízení školy je funkční, kompetence jsou stanoveny, organizační řád je akceptován všemi zaměstnanci.

3.2 Personální struktura

Ve škole pracuje celkem 15 pedagogů (13 učitelů a 2 vychovatelky školní družiny). Odborně a pedagogicky způsobilých je 6 učitelů, ostatní nemají požadované vzdělání. Obě vychovatelky splňují kvalifikační podmínky. Pracují zde 2 učitelé důchodového věku.

Pedagogický sbor je stabilizovaný, přičemž 8 učitelů dojíždí a 5 je místních. Věkový průměr sboru je cca 40 let. Pro zajištění výuky v letošním školním roce se podařilo získat dalšího odborně a pedagogicky způsobilého pedagoga.

V pedagogickém sboru je stále vysoký podíl odborně a pedagogicky nezpůsobilých učitelů (53,8 %). I přes špatnou dopravní obslužnost obce se daří pedagogický sbor stabilizovat.

3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Škola umožňuje odborný růst učitelů, především účastí pedagogů na vzdělávacích akcích, které pořádá akreditované Středisko služeb školám v Mostě nebo Dys - centrum. Jiných vzdělávacích institucí zde není využíváno. Nikdo nestuduje na vysokých školách pedagogického směru. Ředitel má přehled o účasti učitelů v dalším vzdělávání a při udělování finančních odměn přihlíží i k těmto aktivitám.

Vedení školy nabízí učitelům pro inspirující podněty, sebevzdělávání a sledování nových trendů ve školství pouze 2 odborné časopisy (Učitelské noviny a Rodinu a školu). Učitelská knihovna dle zjištění ČŠI není doplňována, za loňský školní rok nepřibyl žádný svazek odborné pedagogické literatury. Na toto zjištění reagoval ředitel tím, že peníze potřeboval na nákup učebnic pro žáky.

Učitelé využívají pro další vzdělávání pouze Středisko služeb školám (SSŠ) v Mostě a Dys - centrum. Školní knihovna není dle potřeby (a vzhledem k vysokému procentu nezpůsobilých učitelů) doplňována o moderní pedagogickou literaturu.

Řízení školy je strukturováno, vedení promyšleně deleguje kompetence na další spolupracovníky. Kromě pedagogické rady zde nejsou zavedeny další poradní ani metodické orgány. Personálně je malé procento s pedagogickou a odbornou způsobilostí. Kromě vzdělávání ve SSŠ a Dys- centru se učitelé nezúčastňují dalších vzdělávacích akcí. Nedostatečně je doplňována učitelská knihovna.

Oblast odborného a pedagogického řízení lze hodnotit jako spíše průměrnou.

4. Kontrolní systém. Kontrola a hodnocení

Ředitel má vytvořen systém kontroly činnosti učitelů, který v sobě zahrnuje kontroly dle četnosti, tj. měsíční kontroly (třídní knihy, školní družina a list protidrogové prevence), čtvrtletní kontroly (žakovské knížky, plnění tématických plánů, kontroly čtvrtletních písemných a laboratorních prací) a pololetní kontroly (písemnosti žáků, třídní výkazy, katalogové listy a nástěnky).

Pro hodnocení pedagogické práce učitelů má zpracován plán hospitační činnosti (je neveřejnou součástí celoročního plánu), kdy plánuje 3 - 4 hospitace měsíčně. V hospitační činnosti se dělí o kompetence se zástupkyní, přičemž ŘŠ se zaměřuje na přírodovědné předměty a ZŘ na humanitní.

Pro hodnocení pracovníků má vypracována kritéria, která by měla sloužit i pro přiznávání nadtarifních složek platu, ale žádný pedagog s nimi nebyl seznámen, kritéria nejsou ani vyvěšena např. na informační nástěnce pro učitele ve sborovně. V praxi se ani nedodrží, neboť dle slov ředitele nemá dostatek finančních prostředků, aby mohl kvalitní práci ohodnotit odměnami (osobní ohodnocení na této škole činí 1 200 Kč - 2 200 Kč).

Hodnocení žáků se řídí platnými právními předpisy, pravidla hodnocení a klasifikace jsou žákům a jejich zákonným zástupcům známa. Škola využívá tzv. širšího slovního hodnocení u integrovaných žáků v českém jazyce. V ostatních případech jsou žáci klasifikováni známkou. Škola nevyužívá ke zpětné vazbě dostupných evaluačních nástrojů, například srovnávacích standardizovaných testů.

Systém kontrol je stanoven, kompetence kontrolní činnosti jsou taktéž stanoveny. Kontrolní činnost probíhá průběžně. Kritéria hodnocení a hodnotící nástroje jsou zpracovány, ale pracovníci školy je neznají. Ředitel nemůže finančně ohodnotit kvalitní práci učitelů, neboť jak tvrdí, nemá dostatek finančních prostředků. Hodnocení žáků je prováděno pravidelně a řídí se platnými právními normami.

Kontrolní systém, kontrolu a hodnocení lze hodnotit jako spíše průměrné.

5. Informační systém - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém mezi vedením školy a učiteli je zajištěn pravidelnými (denními) kontakty všech pedagogů ve sborovně školy, kdy především ústní formou jsou předávány podstatné informace. Dalším zdrojem informací pro pedagogy je nástěnka, kde jsou uvedeny všechny akce nebo důležitá upozornění. Učitelé mají přístup nejen

k informacím pedagogického charakteru, ale i z oblasti ekonomické, neboť ředitel je informuje o problematice, která se týká provozu a dalšího financování školy.

Žáci získávají potřebné informace od učitelů ústně, písemným zápisem do žákovských knížek nebo shromážděním všech žáků na chodbě školy (v případech důležitých, neprodlených informací).

Systém vzájemné informovanosti školy a zákonných zástupců je zajištěn prostřednictvím pravidelných třídních schůzek (4x do roka) nebo rodiče mohou navštívit školu kdykoli po dohodě.

Důvěrné informace o žácích i pracovních školy jsou uloženy v zamykatelných skříních a přístup k nim má pouze vedení školy. Učitelé podávají informace o vývoji žáků pro účely odborných lékařských a psychologických vyšetření a dále pro potřebu sociálního odboru (OPD) a Policie ČR.

Při škole pracuje funkčně rada školy (vznikla 16. 11. 1995). Schází se pravidelně 1x za 2 měsíce a dle potřeby si pro svá jednání zve ředitele školy.

Spolupráce s obecním úřadem (zřizovatelem) se po nástupu nové starostky dle slov ředitele výrazně zlepšila. Spolupráce se ŠÚ je trvale dobrá.

Systém předávání informací má svá pravidla, tok informací uvnitř školy, ale i směrem k rodičovské veřejnosti je dobře zajištěn. Informace jsou poskytovány utříděně a jsou úplné. Činnost rady školy je neformální, ředitel jí využívá ke konzultacím při řešení některých problémů. Spolupráce s dalšími institucemi je na dobré úrovni.

Informační systém školy lze hodnotit jako spíše nadprůměrný.

6. Vedení povinné dokumentace

Povinná dokumentace je vedena řádně, funkčně a v souladu s platnými právními normami. Při její kontrole nebyly zjištěny žádné nedostatky.

Tuto část ČŠI hodnotí jako nadprůměrnou.

7. Výroční zpráva

Výroční zpráva (VZ) z hlediska obsahu splňuje předepsané oblasti dané zákonem, její úroveň zpracování však vykazuje některé nedostatky (především úprava a grafický projev, prepisovaná čísla v tabulce).

Ředitel VZ dokončil až 10. října 1998, osobně ji předal zřizovateli a dne 15. října 1998 školskému úřadu. Nebyli s ní zatím seznámeni ani učitelé ani nebyla projednána v radě školy.

Formálně zpracovaná VZ je v souladu s § 17e odst. 2, 3 a 4 zákona č. 139/1995 Sb., postihuje všechny oblasti podle tohoto zákona a její obsah je v souladu se zjištěnými skutečnostmi. Vykazuje nedostatky především v oblasti grafického projevu a celkové úpravy. Nebyli s ní seznámeni pracovníci školy a zatím ani rada školy. Byla předána dalším subjektům.

VZ lze hodnotit jako průměrnou.

8. Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Rozpočet školy přidělený školským úřadem se po 4. úpravě nepatrně zvýšil. Mzdové prostředky činí 2 036 000 Kč. V ONIVu je 835 000 Kč, z toho na učební pomůcky 25 000 Kč, učebnice 34 000 Kč a pro DVPP je vyčleněno 10 000 Kč. Rozpočet školy dle vyjádření ředitele není dostačující především v mzdové oblasti. Další finanční prostředky zajišťují provoz školy na potřebné úrovni.

Rozpočet školy přidělený zřizovatelem (obec Hora Sv. Kateřiny) nebyl řediteli až do doby této inspekce znám. Na základě schůzky se starostkou obce, kterou iniciovala ČŠI, byl teprve ředitel školy seznámen s výší přiděleného rozpočtu zřizovatelem. Rozpočet činí 862 000 Kč a zabezpečuje dle vyjádření ředitele plně provoz školy.

Škola získává drobné sponzory, kteří dotují letní tábor organizovaný pro žáky školy. Český červený kříž 2x přispíval žákům na pobyt ve škole v přírodě.

Poskytovaný rozpočet umožňuje realizaci vzdělávacího programu v plném rozsahu, finanční prostředky od zřizovatele umožňují bezproblémový provoz školy. Za negativní považuje ČŠI zjištění, že se ředitel více nezajímal o rozpočet školy přidělený zřizovatelem a teprve v říjnu (po jednání ČŠI a zřizovatele) byl s rozpočtem seznámen..

Tuto část inspekce lze hodnotit jako průměrnou.

ZÁVĚRY

Koncepční záměry školy jsou zřetelné, plánování je systematické. Schválené učební dokumenty jsou plněny průběžně, beze zbytku. Škola vypracovala pro 12 žáků individuální vzdělávací programy, které však nekonzultovala s odborníky. Řízení školy má svou strukturu, vedení dobře deleguje kompetence na spolupracovníky. Škola se stále potýká s vysokou odbornou a pedagogickou nezpůsobilostí, což je dáno i špatnou dostupností do horské obce. Nikdo z učitelů nestuduje na VŠ pedagogického směru, účast na dalším vzdělávání je zabezpečena převážně prostřednictvím SŠŠ v Mostě. Učitelská knihovna nebyla v uplynulém školním roce obohacována o další publikace. Kontrolní systém je vytvořen, jsou vypracována hodnotící kritéria, která nejsou všeobecně známa a v praxi se nedodržují. Škola nevyužívá evaluačních nástrojů. Informační systém vnější i vnitřní má jasná pravidla, rodiče a zákonní zástupci žáků získávají ucelené a pravidelné informace. Obsah výroční zprávy je v souladu se zákonem, zpracování z hlediska formálního není na dobré úrovni. VZ byla předána dalším subjektům, zatím nebyla projednána radou školy. Finanční prostředky umožňují v plném rozsahu realizaci výchovně vzdělávacího procesu a zároveň je zajištěn provoz školy.

Celkově lze školu ve sledované oblasti, tj. řízení školy, hodnotit jako průměrnou.

